

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/185605,Co-kryje-Oddzialowe-Archiwum-IPN-w-Rzeszowie-odkrywamy-kolejna-kolekcje-poswieco.html>
20.04.2024, 06:56

Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie - odkrywamy kolejną kolekcję poświęconą starszemu wachmistrzowi Antoniemu Bąkowi

Starszy wachmistrz Antoni Bąk

Antoni Bąk, syn Walentego i Rozalii Koryl, urodził się 25 stycznia 1901 r. w Przybyszówce k. Rzeszowa. Antoni Bąk walczył w wojnie polsko-bolszewickiej w latach 1919–1920 i za zasługi wojenne w 1921 r. został odznaczony Krzyżem Walecznych. W Wojsku Polskim służył od 1 marca 1919 r. do 27 grudnia 1922 r., a następnie od 1 października 1923 r. do 31 marca 1925 r. w Policji Państwowej. 15 października 1925 r. rozpoczął pracę w Straży Celnej w placówce „Beskid” (należącej do Komisariatu Straży Celnej w Ławocznem), którą kontynuował od 14 września 1928 r. w placówce Straży Granicznej „Jelenkowane” k. Ławocznego (w Komisariacie Straży Granicznej „Ławoczne”), a od stycznia lub od lutego 1939 r. służył w Komisariacie Straży Granicznej „Cisna”. Nic nie wiemy o udziale A. Bąka w kampanii wrześniowej 1939 r., wiadomo tylko, że 19 września 1939 r. wraz z oddziałem przekroczył granicę polsko-węgierską w rejonie Sianki – Użok. Od 22 września 1939 r. do czerwca 1940 był internowany w obozie dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech. Od 8 lipca 1940 r. służył w Brygadzie Strzelców Karpackich, później w Pułku Ułanów Karpackich i w 10 Pułku Huzarów. W maju 1944 r. brał udział w walkach o Monte Cassino. 14 sierpnia 1945 r. został awansowany do stopnia wachmistrza rozkazem dziennym nr 183/45 dowódcy 10 Pułku Huzarów. Służbę w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w ramach Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia w Wielkiej Brytanii zakończył 27 sierpnia 1948 r. w stopniu starszego sierżanta (st. wachmistrza). Po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę w charakterze mechanika samochodowego w firmie International Alloys w Aylesbury koło Londynu. Od maja 1949 r. działał również w Kole Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Aylesbury. Z Wielkiej Brytanii wrócił do Polski 29 sierpnia 1959 r.

16 sierpnia 1930 r. Antoni Bąk poślubił Annę Szary (ur. w 1908 r., zm. 24-05-1991 r.). Bąkowie nie mieli własnych dzieci, dlatego w latach 50. XX w. Anna Bąk w porozumieniu z mężem, który jeszcze wtedy przebywał w Wielkiej Brytanii, zaopiekowała się Staszkiem Kocanem, późniejszym mężem Janiny Kocan z domu Skiba, która darowiznę przekazała OA IPN w Rzeszowie. Antoni Bąk zmarł 31 grudnia 1971 r.

Odznaczenia wojskowe st. wachmistrza Antoniego Bąka:

- Krzyż Walecznych nadany rozkazem Naczelnego Dowództwa WP nr 15 z dnia 9-04-1921 r. za zasługi w wojnie polsko-bolszewickiej
- Odznaka Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich nadana rozkazem dowództwa 3.

Dywizji Strzelców Karpackich nr 40 z dnia 2-04-1943 r.

- Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino nr 38178 nadany rozkazem dowództwa 2 Korpusu nr 140/AG z dnia 25-03-1945 r.
- Gwiazda brytyjska za wojnę 1939-1945 (THE 1939-1945 STAR)
- Brytyjski Medal Obrony 1939-1945 (THE DEFENCE MEDAL 1939-1945)
- Africa Star (Gwiazda za walki w Afryce północnej)
- Italy Star (Gwiazda za walki we Włoszech).

Zbiór Janiny Kocan zawiera m.in. kopie cyfrowe fotografii, dokumentów i innych pamiątek po st. wachmistrzu Antonim Bąku, które zostały udostępnione OA IPN w Rzeszowie przez panią Janinę Kocan.

Zdjęcie 001.
Legitymacja nr 31634 upoważniająca wiana Antoniego Bąka do noszenia Krzyża Walecznych, nadanego rozkazem nr 15 Naczelnego Dowództwa z dnia 15-04-1921 r. z faksymile podpisu Szefa Sztabu Generalnego gen. Tadeusza Rozwadowskiego.

Zdjęcie 002. Antoni Bąk w mundurze strażnika granicznego z narzeczoną Anną Szarówną, ok. 1927 r.

Zdjęcie 003. Kpr. Antoni Bąk (stoi pierwszy z prawej) z kolegami ze straży granicznej (lub z Korpusu Ochrony Pogranicza), przed 1939 r.

Zdjęcie 004. Żołnierze straży granicznej i policjanci przed 1939 r. W pierwszym rzędzie, czwarty z prawej (w pozycji półleżącej) - kpr. Antoni Bąk.

Zdjęcie 005. Żołnierze straży granicznej przed 1939 r. Pierwszy z prawej stoi kpr. Antoni Bąk.

Zdjęcie 006. Żołnierze w obozie internowania dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech, 17 grudnia 1939 r. Zdjęcie wysłane do żony Anny przez kpr. Antoniego Bąka.

Zdjęcie 008. Żołnierze w obozie internowania dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech podczas śniadania

Zdjęcie 007. Żołnierze w obozie internowania dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech podczas śniadania wielkanocnego, 24 marca 1940 r.

wielkanocnego,
24-03-1940 r.

Zdjęcie 009. Kapral Antoni Bąk podczas służby w Pułku Uranów Karpackich w Brygadzie Strzelców Karpackich, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 010. Kapral Antoni Bąk podczas służby w Pułku Uranów Karpackich w Brygadzie Strzelców Karpackich, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 011. Biskup polowy WP ks. Józef Gawlina przemawia do żołnierzy Pułku Uranów Karpackich. Na lewo od niego ks. Jan Malinowski, kapelan Pułku Uranów Karpackich, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 012. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich ubrani w angielskie mundury tropikalne typu battle dress. Pierwszy z lewej kpr. Antoni Bąk, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 013. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich ubrani w angielskie mundury tropikalne typu battle dress podczas posiłku, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 014. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich ubrani w angielskie mundury tropikalne typu battle dress podczas rozbijania namiotu, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 015. Kpr. Antoni Bąk (stoi drugi z lewej) w towarzystwie Brytyjczyków i polskiego starszego sierżanta, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 018. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich pełnią wartę

Zdjęcie 016. Legitymacja Odznaki Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich przyznanej kpr. Antoniemu Bąkowi 2 kwietnia 1943 r., z podpisem gen. Stanisława Kopańskiego.

Zdjęcie 017. Miniaturka Odznaki Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich noszona przez Antoniego Bąka.

w zrujnowanej miejscowości Caïra k. Cassino, 15 maja 1944 r. Na drugim planie widoczne są stoki Monte Cairo (1669 m.n.p.m.).

Zdjęcie 019. Żołnierze Pułku Ułanów Karpackich z o. Józefem Grochotem przed Bazyliką św. Piotra na Watykanie. W drugim rzędzie, z czarnym wąsikiem: plut. Antoni Bąk.

Zdjęcie 020. Żołnierze Pułku Ułanów Karpackich z o. Józefem Grochotem w Rzymie, przed Bazyliką Santa Maria Maggiore. W pierwszym rzędzie, drugi z lewej: plut. Antoni Bąk.

Zdjęcie 021. Legitymacja Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino nr 38178, nadanego plut. Antoniemu Bąkowi, służącemu w Pułku Ułanów Karpackich, rozkazem Dowództwa 2 Korpusu z 25 marca 1945 r.

Zdjęcie 022. Awers Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino bez wstążki - krzyż przyznany plut. Antoniemu Bąkowi 25 marca 1945 r.

Zdjęcie 023. Rewers brytyjskiego Medalu Obrony 1939-1945 (THE DEFENCE MEDAL 1939-1945). Medal ten otrzymał Antoni Bąk za udział w II wojnie światowej.

Zdjęcie 024. Awers brytyjskiej Gwiazdy za Wojnę 1939-1945 (The 1939-45 Star). Medal ten otrzymał Antoni Bąk za udział w II wojnie światowej.

Zdjęcie 025.
Wachmistrz Antoni Bąk
w mundurze z
oznakami 10 Pułku
Huzarów. Zdjęcie
wykonane przed 17
stycznia 1948 r.

Zdjęcie 026. Antoni Bąk
na zdjęciu wykonanym
2 czerwca 1952 r. w
Aylesbury.

Zdjęcie 027. Antoni Bąk
(stoi czwarty z lewej) z
pracownikami i szefami
firmy International
Alloys w Aylesbury w
Wielkiej Brytanii, w
sierpniu 1959 r., w dniu
pożegnania z firmą, w
której pracował w
charakterze mechanika
samochodowego.